

การสร้างจำเลยสังคม ผ่าน forward เมล

นำเสนอเมื่อ : 8 พ.ค. 2552

กระบวนการสร้างจำเลยสังคม ผ่าน forward เมล

ในช่วงที่สภาวะทางการเมืองเกิดความวุ่นวาย การช่วงชิงมวลชนผ่านทางพื้นที่สื่อต่างๆ นับเป็นกลยุทธ์สำคัญประการหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ในการกำชัยชนะเหนือฝ่ายตรงข้าม

นับเป็นระยะเวลาอันยาวนานเกือบครึ่งศตวรรษ นับแต่มนุษย์ได้ทำกาเนิดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการส่งผ่านข้อมูลแบบทั่วถึงและรวดเร็วทันใจ เช่น อินเทอร์เน็ต จนถึงปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสื่อที่ทรงอิทธิพลสูงสุดประเภทหนึ่งที่สามารถขยายการส่งข่าวสารใดๆ ไปในวงกว้างได้ตามที่ผู้ส่งต้องการสื่อ

จากสถิติประเทศไทยในปี 2550 พบว่าในจำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปประมาณ 59.97 ล้านคน มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 16.04 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 9.32 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ของจำนวนประชากรในวัยดังกล่าว (ข้อมูลจากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

จากสถิติตัวเลขผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากที่ขาดข้อจำกัด จึงไม่น่าแปลกใจที่เราจะได้เห็นปรากฏการณ์ระดมพลช่วงชิงมวลชนโดยอาศัยพื้นที่สื่อออนไลน์อินเทอร์เน็ต ซึ่งกำลังระบอบหนักและเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่พบเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การเมืองที่กำลังเข้มข้นในปัจจุบัน

ไม่เฉพาะในทางการเมืองเท่านั้น บ่อยครั้งที่ได้เห็น forward เมลล์ ที่มีใจความโจมตีบุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างโจ่งครึ่ม โดยระบุชื่อ นามสกุล (รวมถึงภาพถายบัตรประจำตัวประชาชน) ของผู้ถูกโจมตีอย่างแจ่มชัด ซึ่งผู้ได้รับมักอดไม่ได้อตอบรับสนองตอบไปยังเพื่อนฝูงทันที โดยมีวัตถุประสงค์ (หรือเจตนา) เพื่อโค่นหัวไปได้รับรูปฤทธิกรรมอันชั่วร้าย

การกระทำแบบนี้ จะเรียกว่าการรวมหัว "ดำ" กันทางอินเทอร์เน็ต ก็คงไม่ผิดนัก

ในกรณีนี้การส่งข้อมูลในทางบวกคงไม่เป็นปัญหาเท่ากับการส่งข้อมูลในทางลบ และปรากฏการณ์ต่างๆ เหล่านี้ คงไม่ใช่เรื่องน่าวิตก หากประเด็นสำคัญไม่ได้อยู่ที่วาทะที่โหดเหี้ยม และส่งข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตถาวรระยะ 90 เป็นบุคคลทั่วไป ไม่ใช่ผู้ที่มิวิชาชีพโดยตรงในทางสื่อสารมวลชน

เป็นที่ชัดเจนว่าผู้มิวิชาชีพสื่อสารมวลชน ล้วนมีมาตรฐานจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและข้อมูลข่าวสารที่ตนส่งออกไปตามกฎเกณฑ์เกี่ยวกับจริยธรรมสื่อ โดยสื่อวิทยุและโทรทัศน์จะอยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 ส่วนสิ่งพิมพ์จะอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541

ในขณะที่บุคคลผู้ส่งข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่เป็นเพียงบุคคลธรรมดาที่หันมาใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีความสะดวกรวดเร็วกว่า เป็นช่องทางหนึ่งในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารอะไรก็แล้วแต่ตามที่ตนเองต้องการ

แล้วเราจะมีมาตรการอะไรมาควบคุมผู้ส่งสารเหล่านี้???

ตามปกติสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนและบุคคลทั่วไป ได้รับการรับรองร่วมกันไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 45 ที่บัญญัติให้บุคคลธรรมดาและสื่อมวลชนล้วนมีเสรีภาพในการสื่อสารทุกประการ การกำหนดกฎเกณฑ์ใดๆ อันเป็นการจำกัดหรือเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารดังกล่าว ย่อมขัดต่อหลักประชาธิปไตยและจะกระทำมิได้

เว้นแต่เฉพาะการสื่อสารที่จะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ "การสื่อสารที่กระทบถึงบุคคลอื่น" หรือการสื่อสารที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เฉพาะ "การสื่อสารที่กระทบถึงบุคคลอื่น"; ซึ่งจำแนกออกเป็นด้านสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือสิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวนั้น ยังได้มีการบัญญัติรับรองไว้กับข้อยกเว้นโดยบทบัญญัติว่าด้วยละเมิดและหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายอาญา

บัญญัติทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้นถือเป็นหลักทั่วไป ในขณะที่การส่งข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะโดยบุคคลทั่วไปหรือสื่อมวลชน ยังถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ซึ่งกำหนดให้ผู้นำเข้า เผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อผู้อื่นหรือประชาชน จะต้องรับผิดชอบในการนำเขาเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลของตน

ตัวอย่างคดีประเภทนี้เช่น คดีหมายเลขแดงที่ 3529/2547 ผู้เสียหายถูกบุคคลหนึ่งนามโพสท์ถ้อยคำซึ่งเข้าข่ายหมิ่นประมาทลงในอินเทอร์เน็ต ผู้เสียหายได้เริ่มคดีโดยเขาแจ้งความกับตำรวจเพื่อสืบหา IP และค้นหาตัวผู้กระทำผิด จนรู้ตัวว่าเป็นใคร และในที่สุดศาลก็ได้ตัดสินว่าบุคคลนั้นมีความผิดในคดีหมิ่นประมาททางอาญา มาตรา 328 โดยเรียงตามกระทงที่ทำผิดตามจำนวนครั้งที่เขียนลงข้อความ รวม 5 กระทง ตัดสินให้จำคุกกระทงละ 3 เดือน และปรับกระทงละ 10,000 บาท รวมจำคุก 15 เดือน และปรับ 50,000 บาท ต่อกฎหมาย ผู้เสียหายยังได้ดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายในคดีแพ่ง ซึ่งจะเป็นจำนวนเงินเท่าใดก็ได้โดยไม่มีจำกัดเพดานสูงสุด ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง

หากคดีนี้เกิดขึ้นภายหลังการบังคับใช้พระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาตรา 14 บัญญัติไว้ว่า ผู้กระทำความผิดอาจต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ผู้เสียหายยังสามารถเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งได้อีกด้วย

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ได้กล่าวมาแล้วว่า ผู้ใช้บริการสื่ออินเทอร์เน็ตมีจำนวนมาก และข้อมูลที่ถูกส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ตจะสามารถเคลื่อนย้ายไปไต่รวดเร็วจากการสื่อสารทางสิ่งพิมพ์หรือแม้แต่วิทยุโทรทัศน์หลายเท่า นอกจากนั้นยังเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และยังสามารถทำสำเนาแจกจ่าย หรือสามารถส่งข่าว ใดหลายๆ ครั้งเรื่อยไปไม่มีที่สิ้นสุด

แม้จะมีมาตรการควบคุมตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แต่กว่าจะหาตัวผู้กระทำผิดและรวบรวมพยานหลักฐาน ข้อมูลเท็จเหล่านั้นก็ถูกเผยแพร่ไปไกลและส่งผลเสียหายเกินเยียวยาเสียแล้ว

ด้วยเหตุนี้ ในฐานะผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเห็นคนหนึ่ง ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการควบคุมการส่งผ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตโดยอาศัยกฎหมายแต่เพียงประการเดียวคงไม่เพียงพอ เราในฐานะผู้ใช้บริการทุกคนจึงจำเป็นต้องอาศัยจริยธรรมส่วนบุคคลมารวมด้วย

รศ.ดร.ไชยันต์ เจริญสินโอสถ ได้กล่าวไว้ในหนังสือชื่อ รัฐ-ชาติ กับ (ความไร้) ระบียบโลกชุดใหม่ (2549) ดังนี้ว่า

"ในโลกที่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเผยแพร่อย่างรวดเร็ว มากมาย หลากหลาย และกว้างขวาง พร้อมๆ กับการมีอิสระเสรีในการเข้าถึงสิ่งเหล่านี้ ใครมีความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ก็สามารถเผยแพร่ในวงกว้างโดยอิสระสะดวก และรวดเร็วเท่ากับการสื่อสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ แมงกระต่างให้การให้ข้อมูลความรู้ในการทำอาชีพจากสารเคมีต่างๆ หรือการทำระเบิด ก็อยู่ในวิสัยที่จะกระทำดังที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอ"

ความสำคัญของสังคมแบบนี้มีได้อยู่ที่ตัวความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร แต่ความสำคัญกลับอยู่ที่ความสามารถในการแยกแยะและคัดสรรบรรดาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่มีอยู่อย่างมากมายและคาดซัดนั้น เพื่อไม่ให้เกิดอาการทางอินเทอร์เน็ตโดยอาศัยกฎหมายแต่เพียงประการเดียว นั่นคือ ยิ่งโลกมีความรู้ ข้อมูล ข่าวสารมากเท่าใด เรายิ่งมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาความสามารถในการแยกแยะ คัดสรร และสังเคราะห์สิ่งเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์"

ในฐานะผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ผู้เขียนอยากเสนอให้ทุกคนร่วมกันมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีกระบวนการใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นในทางสร้างสรรค์ ด้วยการจัด พีเคาระทึบ ก่อนการส่งผ่านข้อมูลต่างๆ ทุกครั้งว่า ข้อมูลที่ส่งออกมาจากมือเราจะส่งผลเสียหายในทางลบต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือไม่

ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะเป็นใครก็ตาม ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง เชื่อว่าไม่มีใครเกิดมาชั่วร้ายร้อยเปอร์เซ็นต์ ถึงขนาดจำเป็นต้องถูกประจานทั้งชื่อสกุลทาง forward เมลล์ โหงเกลียดจงชังกันต่อๆ ไปถึงลูกถึงหลานกระทั่งหมดโอกาสในชีวิต

แม้แต่อาชญากรในความผิดฉกรรจ์ เช่น นักโทษประหาร ท้ายที่สุดยังมีพื้นที่ในสังคม โดยอาศัยกระบวนการลดหย่อนผ่อนโทษตามกฎหมายที่เปิดโอกาสให้เคยผิดพลาดเหล่านั้นกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้เช่นคนปกติ

โปรดคิด ก่อนกด enter ทุกครั้งอย่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างจำเลยสังคมผ่าน forward เมลล์

จาก ไร่ไต้